

UZASADNIENIE

Powód K. R. (1) wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, reprezentowanego przez (...) (...) kwoty 22.225,91 zł, na którą składało się wynagrodzenie za pracę za okres od marca do września 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi.

W uzasadnieniu wskazał, że należności ujęte w pozwie zostały zasądzone na jego rzecz prawomocnym wyrokiem sądu od byłego pracodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialności w S.. Podjął próbę egzekucji tego wyroku, ale postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Wskazał też, że proces rozwiązania spółki (...) trwał długo i jej rozwiązanie nastąpiło dopiero w dniu 24 lutego 2020 r. Powód nie miał wpływu na ten proces. Powód zaznaczył także, że niewypłacanie należnych mu poborów przez byłego pracodawcę nastąpiło już od marca 2018r.

Powód A. E. (1) w pozwie wniesionym w sprawie IXP 402/20 wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, reprezentowanego przez (...) (...) kwoty 18.189 zł, na którą składało się wynagrodzenie za pracę za okres od marca do maja 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi.

W uzasadnieniu wskazał, że należności ujęte w pozwie zostały zasądzone na jego rzecz prawomocnym wyrokiem sądu od byłego pracodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialności w S.. Podjął próbę egzekucji tego wyroku, ale postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Powód zakwestionował jakoby niewypłacalność jego pracodawcy powstała w dniu 18 marca 2020 r., tj. w dniu w którym uprawomocniło się postanowienie Sądu Rejonowego o rozwiązaniu spółki (...). Istnieje bowiem wiele dowodów, że niewypłacalność ta nastąpiła dużo wcześniej. Sam wynik postępowania egzekucyjnego i jego przebieg wskazuje, że niewypłacalność ta nastąpiła już nawet w 2018 r. Spółka została wyrejestrowana z ZUS już od 1 maja 2018 r. i nie składała dokumentów rozliczeniowych od stycznia 2018 r. Wiązanie zatem niewypłacalności spółki z datą rozwiązania spółki jest nieracjonalne i nielogiczne.

Pozwany Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, reprezentowany przez (...) (...) w odpowiedziach na pozew w obu sprawach wniósł o oddalenie powództwa, argumentując, że w świetle obowiązujących przepisów prawa żądania powodów są chybione. Ich wnioski zostały złożone w trybie art. 16 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy jako wnioski indywidualne. Wnioski takie powinny być poparte dowodami na okoliczność, że roszczenia powstały w warunkach niewypłacalności pracodawcy, o których mowa w art. 3 i 8 ustawy. Fundusz przeprowadził postępowanie wyjaśniające czy nastąpiła niewypłacalność pracodawcy powodów. Ustalono, że Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w S. XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 24 lutego 2020 r. wydał postanowienie o rozwiązaniu (...) spółki z o.o. w S., które uprawomocniło się z dniem 18 marca 2020 r. Ten dzień uznano jako datę niewypłacalności tej spółki zgodnie z art. 8 ust. 2 ww. ustawy. Pozwany zwrócił też uwagę, że zgodnie z art. 12 ust. 3 ww. ustawy wynagrodzenie za pracę podlega zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających dzień wystąpienia niewypłacalności pracodawcy. Stosunek pracy powoda K. R. (1) ustał natomiast w dniu 31 lipca 2018 r., zaś stosunek pracy powoda A. E. (1) w dniu 31 maja 2018 r. W obu przypadkach nie został zachowany okres 12 miesięcy pomiędzy datą ustania stosunku pracy i datą niewypłacalnością pracodawcy. Pozwany podkreślił, że począwszy od 5 września 2017 r. nie obowiązuje już przepis powoływanej ustawy pozwalający na przyjęcie jako daty niewypłacalności pracodawcy – daty faktycznego zaprzestania przez niego działalności.

Na marginesie tylko wskazano, że nawet gdyby przyjąć hipotetycznie słuszność twierdzeń powoda K. R. (1), to i tak zaspokojeniu przez Fundusz podlegałaby suma jego wynagrodzeń za 3 miesiące (maj, czerwiec i lipiec 2018 r.), tj. kwota 9.167,76 zł ze względu na ograniczenia ustawowe.

Postanowieniem z dnia 2 października 2020 r. połączono obie sprawy do wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia pod sygn. akt IXP 383/20.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. R. (1) był pracownikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w okresie od 18 października 2010 r. do 31 lipca 2018 r. zatrudnionym w dziale obsługi statków, przy czym w 2015 r. został on przejęty przez tą spółkę na podstawie art. 23¹ k.p. z (...) S.A. w S..

A. E. (1) był pracownikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w okresie od 3 lipca 1997 r. do 31 maja 2018 r. zatrudnionym jako mistrz taboru pływającego, przy czym w 2015 r. został on przejęty przez tą spółkę na podstawie art. 23¹ k.p. z (...) S.A. w S..

(...) spółka z o.o. w S. zajmowała się remontem statków przy pomocy sprzętu dzierżawionego od (...) S.A. w S. i na zlecenia tej spółki. Ponadto miała zawartą umowę ze spółką (...), na podstawie której pracownicy spółki (...) wykonywali przeglądy budynków, konserwację i różne prace gospodarcze w budynkach na terenie Stoczni dzierżawionych od Stoczni (...) S.A. w S. przez spółkę (...).

(...) S.A. w S. nie była zadowolona z jakości usług świadczonych przez spółkę (...) w zakresie remontów statków, od maja 2017 r. zaprzestała jej zlecać takie remonty. Przejęła wówczas od spółki (...) z powrotem większość pracowników i zaprzestała dzierżawienia sprzętu. W spółce (...) pozostało wówczas około 12 pracowników, którzy zajmowali się czynnościami wynikającymi umowy zawartej pomiędzy spółką (...) a spółką (...).

Od stycznia 2018 r. spółka (...) wypowiedziała umowę ze spółką (...).

Do marca 2018 r. (...) spółka z o.o. w S. terminowo wypłacała wynagrodzenia za pracę pracownikom i regulowała inne należności. Do marca 2018r. pracownicy spółki wykonywali też pracę. Od kwietnia 2018 r. spółka zaprzestała wypłaty wynagrodzeń (należnych za marzec 2018 r., płatnych do 11- go kwietnia 2018 r.). Po rozwiązaniu umowy ze spółką (...) utraciła bowiem płynność finansową. Nie posiadała także własnego majątku. Od kwietnia 2018 r. pracownicy (w tym powodowie) przychodzili do pracy, ale jej nie świadczyli. Podpisywali listę obecności i czekali.

Jedyny członek zarządu (...) spółki z o.o. w S. – prezes zarządu J. G. zrezygnował z pełnienia tej funkcji w kwietniu 2018 r. i nie powołano jego następcy.

A. E. (1) w dniu 27 lutego 2018 r. otrzymał trzymiesięczne wypowiedzenie umowy o pracę ze skutkiem na dzień 31 maja 2018 r. z uwagi na likwidację jego stanowiska pracy.

K. R. (1) złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy wysyłając je na adres spółki ze skutkiem na dzień 31 lipca 2018 r.

Świadczenia pracy wystawił powodowi kurator ustanowiony dla (...) spółki z o.o. w S. w dniu 6 czerwca 2018 r.

Dowód: przesłuchanie powoda K. R. (1) w charakterze strony – k. 119-120, przesłuchanie powoda A. E. (1) w charakterze strony – k. 120-121, wyrok w sprawie IXP 531/18 – k. 118

W prawomocnym wyroku wydanym w sprawie IXP 81/19 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w S. zasądził na rzecz K. R. (1) od (...) spółki z o.o. w S. kwotę 23.225,91 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za okres od marca do września 2018 r., w tym częściowo za okres, w którym nie był on już pracownikiem spółki, tj. od sierpnia 2018 r. (III – 3.201,44 zł, IV – 2.910,40 zł, V – 2.910,40 zł, VI – 3.055,92 zł, VII – 3.201,44 zł, VIII – 3.201,44 zł, IX – 2.182,80 zł).

Dowód: wyrok w sprawie IXP 81/19 – k. 18, przesłuchanie powoda K. R. (1) w charakterze strony – k. 119-120

W prawomocnym wyroku wydanym w sprawie IXP 446/18 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w S. zasądził na rzecz A. E. (1) od (...) spółki z o.o. w S. kwotę 18.189 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za okres wypowiedzenia umowy o pracę od marca do maja 2018 r. (po 6.063 zł za każdy z miesięcy).

Dowód: wyrok w sprawie IXP 446/18 – k. 56, powoda A. E. (1) w charakterze strony – k. 120-121

Egzekucja obu ww. tytułów wykonawczych okazała się bezskuteczna i postępowania egzekucyjne umorzono (postanowieniami z dnia 14 października 2019 r.).

W toku postępowania egzekucyjnego ustalono, iż od dnia 1 maja 2018 r. (...) spółka z o.o. w S. została wyrejestrowana z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a od stycznia 2018 r. spółka ta zaprzestała składania dokumentów i rozliczeń podatkowych w urzędzie skarbowym.

Dowód: postanowienie z dnia 14.10.2019 r. w sprawie (...) – k. 86, postanowienie z dnia 14.10.2019 r. w sprawie Km (...) – k. 43, dokumenty znajdujące się w aktach sprawy Km (...) dołączonych do akt niniejszej sprawy

(...) spółka z o.o. w S. została rozwiązana na mocy postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w S. XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 24 lutego 2020 r. Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 18 marca 2020 r.

Dowód: postanowienie z dnia 24.02.2020 r. ze stwierdzeniem prawomocności – k. 39

(...) spółki z o.o. w S. nie toczyło się postępowanie o stwierdzenie upadłości bądź postępowanie restrukturyzacyjne. Wniosek dłużnika tej spółki z dnia 2 maja 2018 r. o ogłoszenie jej upadłości został zwrócony na mocy zarządzenia z dnia 17 lipca 2018 r.

Dowód: pismo informacyjne z dnia 19 listopada 2019 r. Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w S. XII Wydziału Gospodarczego – k. 46

Powodowie wnieśli Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o wypłatę ww. świadczeń niezaspokojonych przez pracodawcę. Fundusz odmówił ich wypłaty powołując się na to, że stosunek pracy powoda K. R. (1) ustał w dniu 31 lipca 2018 r., zaś powoda A. E. (1) w dniu 31 maja 2018 r., podczas gdy data niewypłacalności ich pracodawcy to dzień uprawomocnienia postanowienia sądu rejestrowego o rozwiązaniu spółki (18.03.2020 r.) i ustanie stosunków pracy powodów nie nastąpiło w okresie 12 miesięcy poprzedzających niewypłacalność pracodawcy.

Dowód: decyzja dotycząca powoda K. R. (1) z dnia 25.05.2020 r. – k. 6, decyzja dotycząca powoda A. E. (1) z dnia 25.05.2020 r. – k. 57

Sąd zważył, co następuje:

Oba powództwa podlegały oddaleniu.

Powodowie zgłosili do ochrony w niniejszym postępowaniu roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za pracę, których nie uzyskali od pracodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Podstawę żądania powodów stanowił przepis art. 12 ust. 1, ust. 2 pkt 1, ust. 2 pkt 2a, ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1433) – powoływanej w dalszej części uzasadnienia jako „ustawa”. Zgodnie z nim, w razie niewypłacalności pracodawcy niezaspokojone roszczenia pracownicze podlegają zaspokojeniu ze środków Funduszu. Roszczenia te obejmują m.in. wynagrodzenie za pracę (pkt 1), przysługujących pracownikowi na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy (ust. 2 pkt 2a).

Roszczenia z tytułów wymienionych w pkt 1 oraz pkt 2 lit. a-c i lit. g podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, a w przypadku oddalenia

przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy, również w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności (ust. 3).

Niewypłacalność pracodawcy w rozumieniu ustawy (uprawnijająca do uzyskania świadczeń od Funduszu) zdefiniowana została w art. 3-6 i 8 ustawy. Dotyczy ona przypadków ogłoszenia upadłości pracodawcy lub wszczęcia innego właściwego postępowania upadłościowego (w tym postępowania międzynarodowego), otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy z przyczyn wymienionych w tych przepisach (m.in. jeżeli majątek pracodawcy nie wystarcza lub jedynie wystarcza na koszty postępowania upadłościowego), orzeczenia przez sąd rozwiązania spółki handlowej, wykreślenia pracodawcy będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej.

Należy zauważyć, że w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 5 września 2017 r., ustawodawca przewidział w art. 8a ustawy, że zachodzi ona również w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, trwającego dłużej niż 2 miesiące. Datą wystąpienia niewypłacalności pracodawcy jest dzień upływu dwumiesięcznego terminu od zaprzestania działalności.

Przepis art. 8a ustawy został jednak uchylony mocą art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1557). Natomiast w art. 3 ustawy nowelizującej ustawodawca przewidział, iż w przypadku zaistnienia niewypłacalności pracodawcy, przed dniem jej wejścia w życie (5 września 2017 r.), stosuje się przepisy dotychczasowe.

Pozwany Fundusz powoływał się w postępowaniu na datę niewypłacalności (w rozumieniu ustawy) pracodawcy powodów – (...) spółki z o.o. w S. równą dacie uprawomocnienia się postanowienia sądu rejestrowego o rozwiązaniu tej spółki (18 marca 2020 r.), a więc na przypadek opisany w art. 8 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazywali, że niewypłacalność ich pracodawcy nastąpiła już nawet w 2018 r., na co wskazuje sam wynik postępowania egzekucyjnego, gdzie ustalono, że spółka została wyrejestrowana z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od 1 maja 2018 r. i nie składała dokumentów rozliczeniowych w urzędzie skarbowym od stycznia 2018 r. Ponadto spółka nie regulowała też należności pracowniczych już od marca 2018 r.

Powodowie powoływali się zatem de facto na przypadek niewypłacalności określony w art. 8a powołanej ustawy, choć już z samych ich twierdzeń wynika, że przepis ten nie mógł mieć zastosowania w ich sytuacji, ponieważ postrzegana przez nich „niewypłacalność” (...) spółki z o.o. w S. nastąpiła już po dniu 5 września 2017 r.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie Sąd również doszedł do przekonania, że przed datą 5 września 2017 r. nie nastąpiła niewypłacalność (...) spółki z o.o. w S. w rozumieniu obowiązującego wcześniej art. 8a ustawy.

Jak wynika z zeznań powodów przesłuchanych w sprawie, przed datą 5 września 2017 r. ich pracodawca zaspokajał roszczenia pracownicze i dysponował środkami finansowymi na wypłaty, nie zaprzestał także działalności. Problemy zwiastowało dopiero wypowiedzenie od początku 2018 r. przez spółkę (...) umowy ze spółką (...), skutkiem czego dopiero w kwietniu 2018 r. zabrakło tej spółce środków na wypłatę wynagrodzeń pracownikom należnych za miesiąc marzec 2018 r. W połowie kwietnia 2018 r. z funkcji prezesa zarządu zrezygnował jedyny członek zarządu i nie nastąpiło ustanowienie jego następcy. Świadczenia pracy wystawiał pracownikom ustanowiony w kolejnych miesiącach kurator spółki. Do marca 2018 r. pracownicy świadczyli pracę i otrzymywali wynagrodzenie. Zeznania powodów korespondują z ustaleniami dokonanymi przez komornika w postępowaniach egzekucyjnych, w których powodowie egzekwowali swoje należności od spółki (...). Zgodnie z nimi spółka ta została wyrejestrowana z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od 1 maja 2018 r. i nie składała dokumentów rozliczeniowych w urzędzie skarbowym od stycznia 2018 r. Nie regulowała też należności pracowniczych od marca 2018 r.

W konsekwencji tych ustaleń należało przyjąć, że niewypłacalność (...) spółki z o.o. w S. w rozumieniu omawianej ustawy nastąpiła (już po zmianie stanu prawnego) zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy – w dniu uprawomocnienia się wydanego przez sąd rejestrowy postanowienia o rozwiązaniu tej spółki (18 marca 2020 r.),

Powodowie nie wykazali innej daty niewypłacalności swojego pracodawcy, a ich twierdzenia w tym zakresie były zbieżne z ustaleniami poczynionymi przez Sąd (na podstawie zebranych dokumentów i zeznań powodów uznanych za wiarygodne).

Wniosek powoda A. E. (1) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu przedsiębiorstw na okoliczność daty powstania niewypłacalności pracodawcy i przyczyn umorzenia postępowania egzekucyjnego podlegał oddaleniu, ponieważ rozstrzygnięcie sprawy nie wymagało wiadomości specjalnych, lecz oceny spełnienia przesłanek ustawowych w oparciu o ustalenia dokonane na podstawie dostępnego materiału dowodowego.

Niespornym przy tym w sprawie było (a także wykazany przez pozwany Fundusz poprzez przedłożenie informacji z Sądu), że wobec pracodawcy powodów nie ogłoszono upadłości, nie oddalono wniosku o ogłoszenie upadłości, a także nie wszczęto postępowania restrukturyzacyjnego.

Wobec ustalenia, że ustanie stosunków pracy powodów (powoda K. R. w dniu 31.07.2018 r., powoda A. E. w dniu 31.05.2018 r.) przypadło w okresie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy (18.03.2020 r.), powództwa należało oddalić jako bezzasadne.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...) K. R. (...)

3. (...)

4. (...)

28.01.2021 r.